

Granskning av det förebyggande arbetet mot mutor och korruption

Botkyrka kommun

November 2025

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun genomfört en granskning av det förebyggande arbetet mot mutor och korruption. Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsens samt miljö- och hälsoskyddsnämndens förebyggande arbete mot mutor och korruption är ändamålsenligt.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsens samt miljö- och hälsoskyddsnämndens förebyggande arbete mot mutor och korruption endast delvis är ändamålsenligt. Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning Kommun- styrelsen		Bedömning Miljö- och hälsoskydds- nämnden	
1. Är området mutor och korruption beaktat i kommunstyrelsens och miljö- och hälsoskyddsnämndens riskanalys och interna kontrollplan?	Delvis		Delvis	
2. Finns det adekvata riktlinjer med ändamålsenligt innehåll?	Delvis		Delvis	
3. Sker det en uppföljning av riktlinjernas efterlevnad avseende mutor och korruption?	Delvis		Delvis	
4. Finns det en tydlig och ändamålsenlig kanal för lämnande av information (tex. visselblåsarfunktion) kring misstänkt muta eller korruption för anställda och politiker?	Ja		Ej tillämplig	
5. Sker det information och utbildning till tjänstepersoner, politiker och leverantörer avseende mutor och korruption?	Nej		Delvis	

Rekommendationer

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Säkerställ att förändringen i kommunallagen 6 kap 6 § som trädde i kraft 1 juli 2025 gällande att tillse att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten beaktas i internkontrollarbetet, särskilt gällande mutor och korruption.
- Säkerställ att risker inom området mutor och korruption kopplat till förtroendevalda beaktas i riskanalyser till internkontrollplanen samt i arbetet mot välfärdsbrottsligheten.
- Revidera och aktualisera kommunens policy och riktlinje mot mutor och jäv, i syfte att säkerställa att de är heltäckande vad gäller området mutor och korruption samt är aktuella och välkända i hela organisationen. Tydliggör på vilket sätt som uppföljningen av riktlinjernas efterlevnad ska ske.
- Utvärdera och vid behov revidera kommunens upphandlings- och inköbspolicy samt riktlinje för upphandling i syfte att säkerställa att de på ett tillräckligt sätt beaktar risken för mutor och korruption. Tydliggör på vilket sätt som uppföljningen av riktlinjernas efterlevnad ska ske.
- Upprätta och implementera en leverantörskod (uppförandekod för leverantörer) som används i upphandlingar och som en integrerad del i avtalen med kommunens leverantörer.
- Se över kommunens riktlinjer för visselblåsarfunktionen i relation till den nyligen reviderade rutinen för visselblåsarfunktionen, i syfte att säkerställa att de linjerar med varandra.
- Genomför utbildnings- och kunskapshöjande insatser om mutor och korruption riktat till chefer och medarbetare i organisationen.

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden:

- Säkerställ att förändringen i kommunallagen 6 kap 6 § som trädde i kraft 1 juli 2025 gällande att tillse att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten beaktas i internkontrollarbetet, särskilt gällande mutor och korruption.
- Säkerställ att risker inom området mutor och korruption kopplat till förtroendevalda beaktas i riskanalyser till internkontrollplanen samt i arbetet mot välfärdsbrottsligheten.
- Genomför utbildnings- och kunskapshöjande insatser om mutor och korruption riktat till förtroendevalda i nämnden.

Innehållsförteckning

Inledning	5
Bakgrund.....	5
Syfte och revisionsfrågor	5
Revisionskriterier	5
Avgränsning	6
Metod	6
Granskningsresultat	7
Riskanalys och interna kontrollplan	7
Riktlinjer	9
Uppföljning av riktlinjers efterlevnad.....	11
Visselblåsarfunktion.....	13
Information och utbildning.....	15
Samlad bedömning.....	18
Rekommendationer.....	19
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	18
Bilagor	20

Inledning

Bakgrund

Ett antal avslöjanden avseende oegentligheter inom den offentliga sektorn har inneburit en ökad uppmärksamhet på risken för oegentligheter inom dessa organisationer. Offentliga verksamheter arbetar på uppdrag av medborgare. För att upprätthålla allmänhetens förtroende är det väsentligt att det finns ett tillräckligt och effektivt skydd och en intern kontrollstruktur som motverkar förekomsten av oegentligheter. Detta gäller särskilt oegentligheter i form av mutor och korruption där medarbetare eller förtroendevalda missbrukat sin ställning vilka, oavsett den ekonomiska skadan, typiskt sett medför stora förtroendeskador och ifrågasättande av den offentliga verksamhetens saklighet och opartiskhet.

I juli 2025 överlämnade *Utredningen om straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel* sitt betänkande till regeringen. Utredningen föreslår ändringar i den straffrättsliga lagstiftningen i syfte att effektivisera regelverket i kampen mot korruption och lämnar förslag på hur ett utvidgat tjänstefelsansvar kan utformas. Bland annat föreslås ett utvidgat ansvar för missbruk av det offentliga uppdraget införs genom ett nytt brott, missbruk av offentlig ställning, Utredningen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2027.

Revisorerna i Botkyrka kommun har utifrån väsentlighet och risk beslutat att granska kommunstyrelsens samt miljö- och hälsoskyddsnämndens förebyggande arbete mot mutor och korruption.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsens samt miljö- och hälsoskyddsnämndens förebyggande arbete mot mutor och korruption är ändamålsenligt.

Följande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är området mutor och korruption beaktat i kommunstyrelsens och miljö- och hälsoskyddsnämndens riskanalys och interna kontrollplan?
2. Finns det adekvata riktlinjer med ändamålsenligt innehåll?
3. Sker det en uppföljning av riktlinjernas efterlevnad avseende mutor och korruption?
4. Finns det en tydlig och ändamålsenlig kanal för lämnande av information (tex. visselblåsarfunktion) kring misstänkt muta eller korruption för anställda och politiker?
5. Sker det information och utbildning till tjänstepersoner, politiker och leverantörer avseende mutor och korruption?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar. Granskningen utgår ifrån följande revisionskriterier:

- Kommunallagen 6 kap 6 §
- Kod mot korruption i näringslivet (Näringslivskoden), utgiven av Institutet Mot Mutor
- Interna styrande dokument.

Avgränsning

Granskningen är kommunövergripande avseende styrning och uppföljning och avgränsas till kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden i övrigt.

Begreppet "oegentligheter" är mycket brett och kan omfatta allt från rent brottsliga handlingar, avvikelser från uppförandekoder, riktlinjer, policys, avvikelser eller kringgående av fastlagda rutiner samt trakasserier och andra förtroendeskadliga eller i största allmänhet icke önskvärda handlingar och beteenden.

Denna granskning inriktar sig på oegentligheter i form av mutor och korruption till exempel trolöshet, förskingring och handlingar där personer i förtroendeposition (tjänstemän och förtroendevalda) nyttjar sin position för egen eller annans vinning på kommunens bekostnad.

Korruptionsbegreppet omfattar således inte bara mutor i lagens mening utan också andra företeelser och agerande av personer i förtroendeställning som kan skada förtroendet för en verksamhet exempelvis så kallad vänskapskorruption och ageranden som kan medföra att krav på saklighet och opartiskhet ifrågasätts. Oegentligheter som utförs av externa personer riktade mot kommunen omfattas exempelvis inte. Inte heller oegentligheter i form av trakasserier eller andra olämpliga beteende som sker utanför arbetsplatsen.

Vidare omfattar inte granskningen (utöver granskning av riskanalyser och interna kontrollplaner) någon testning av den faktiska tillämpningen av rutiner och kontroller och andra delar av det förebyggande arbetet.

Metod

Granskningen har genomförts via dokumentstudier, protokollsgenomgång av kommunstyrelsens samt miljö- och hälsoskyddsnämndens protokoll för perioden september 2024-september 2025 och intervjuer. I bilaga 1 till rapporten återfinns förteckning över granskad dokumentation.

Intervjuer har genomförts med:

- Tf kommundirektör
- Tf trygghets- och säkerhetsdirektör
- Ekonomidirektör
- Trygghets- och säkerhetssamordnare med inriktning välfärdsbrott
- Bygg- och miljöchef, samhällsbyggnadsförvaltningen
- Samordnare för visselblåsarfunktionen.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Rapporten har kvalitetssäkrats i enlighet med PwC:s interna rutiner och checklistor för kvalitetssäkring.

Granskningsresultat

Risikanalys och interna kontrollplan

Revisionsfråga 1: Är området mutor och korruption beaktat i kommunstyrelsens och miljö- och hälsoskyddsnämndens riskanalys och interna kontrollplan?

Iakttagelser

Enligt kommunallagen 6 kap. 1 § ska kommunstyrelsen ha uppsikt över nämndernas verksamhet. Vidare framgår av kommunallagen 6 kap. 6 § att nämnderna ska tillse att den interna kontrollen är tillräcklig. Sedan den 1 juli 2025 ska nämnderna också se till att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten, och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Kommunstyrelsen har 2025-05-12 § 79 fastställt reviderade riktlinjer för intern kontroll, som ersätter riktlinjerna som kommunfullmäktige fastställt 2023-12-07 § 165. Den reviderade riktlinjen fastställer ansvaret för intern kontroll samt på vilket sätt framtagandet och uppföljningen av den interna kontrollen ska ske. Riktlinjen syftar till att säkerställa att nämnderna upprätthåller en tillräcklig intern kontroll. Riktlinjen gäller för kommunstyrelsens och kommunens samtliga nämnder. I riktlinjen framhålls att internkontrollplanerna ska utgå från riskanalyser. Riskanalyserna ska uppdateras och dokumenteras en gång per år och fungerar som ett underlag i arbetet att ta fram en internkontrollplan för nästkommande år. Dokumentationen ska ske i kommunens systemstöd. I den reviderade riktlinjen nämns inte lagförändringen i kommunallagen från 1 juli 2025. Enligt de intervjuade kommer lagförändringen beaktas i framtagandet av kommande års internkontrollplaner.

I mål och budget 2025 gavs följande uppdrag:

” Valfärdsbrottslighet är brott som påverkar oss alla genom att resurser som avsatts till välfärden hamnar i fel fickor och att seriösa verksamheter får svårare att klara sig jämfört med dem som fuskar. Uppdraget ska kartlägga och belysa processer, system och måluppfyllnad inom kommunens förvaltning samt lämna förslag på lämpliga åtgärder.

Kommunstyrelsen får därefter i uppdrag att tillsammans med samtliga nämnder genomföra ett pilotprojekt i syfte att utveckla kommunens arbete med att aktivt motverka valfärdsbrott. Uppdragets första del kartläggning och belysning med mera ska återrapporteras senast i september 2025.”.

Kommunstyrelsen behandlade och godkände återrapportering av uppdragets första del vid sammanträdet 2025-09-08 § 153. I *Rapport uppdrag välfärdsbrott* beskrivs uppdragets genomförande och resultatet från kartläggningen. Uppdraget startade med en initial dialog tillsammans med samtliga förvaltningsdirektörer alternativt medarbetare som förvaltningsdirektör valt ut. Tillsammans med deltagarna har risk- och konsekvensanalyser genomförts. Direktörerna har haft ansvaret för att välja ut vilka medarbetare som skulle delta vid dessa tillfällen, för att en så bred och övergripande kompetens som möjligt skulle täckas in i dialogen. Dessa enskilda analyser redovisar en övergripande bild av förvaltningens risker och kan sedan arbetas fram till en åtgärdsplan och tillsammans med fördjupande analys användas för att åtgärda de prioriterade riskområdena. I rapporten beskrivs mutor och jäv som ett övergripande riskområde, men där det framgår att förvaltningarna bedömt riskområden inom mutor och jäv olika. Risker utifrån ett upphandlingsperspektiv samt i rekryteringsprocessen lyftes fram särskilt.

Vid intervjuer framgår att risken för mutor, jäv och korruption kopplat till förtroendevalda inte har beaktats i kartläggningen eller riskanalyserna, utan att fokus har varit på tjänstepersonerna. Planen är att

inkludera förtroendevalda i arbetet med välfärdsbrott framöver. Uppdraget kring välfärdsbrottslighet pågår under hela mandatperioden.

Kommunstyrelsens riskanalys och internkontrollplan

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat en riskanalys för 2025 med kommunövergripande risker. Vi noterar inte några risker som specifikt rör området mutor och korruption. Andra noterade risker som angränsar till området är följande:

- Risk för köp utanför ramavtal
- Felaktiga utbetalningar görs eftersom uppgifter och underlag för utanordningar är felaktiga
- Felaktiga utbetalningar görs och kommunens anseende skadas för att chefer attesterar "egna" fakturor/utlägg
- Felaktiga utbetalningar görs eftersom attestförteckningar saknas och/eller är inte sparad enligt krav i reglemente
- Kommunen anställer personal med en brottsbelastning som gör dem olämpliga för yrket ifråga, vilket gör att medborgare far illa
- Kommunen drabbas av ekonomisk skada eller förtroendeskada på grund av otillåtna bisysslor hos anställda
- Kommunens anseende skadas på grund av bristande hantering av fakturor avseende representation, kurser och konferenser.

I kommunstyrelsens internkontrollplan för år 2025 återfinns fyra kommunövergripande kontrollmoment, varav tre av dem angränsar området mutor och korruption:

- Risk för köp utanför ramavtal (stickprovskontroll på fakturor för inköp, kontroller sker kvartalsvis)
- Kommunens anseende skadas på grund av bristande hantering av fakturor avseende representation, kurser och konferenser (stickprovskontroll på fakturor avseende representation, kurser och konferenser, kontroller sker kvartalsvis)
- Kommunen drabbas av ekonomisk skada eller förtroendeskada på grund av otillåtna bisysslor hos anställda (stickprovskontroll av bisysslor för nyanställda, två kontroller per år, i mars och september).

Miljö- och hälsoskyddsnämndens riskanalys och internkontrollplan

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inte upprättat en bruttorisklista. I nämndens internkontrollplan ingår en riskanalys. Vi noterar inte några risker som specifikt rör området mutor och korruption. Tre av de kommunövergripande riskerna angränsar till området:

- Risk för köp utanför ramavtal
- Kommunens anseende skadas på grund av bristande hantering av fakturor avseende representation, kurser och konferenser
- Kommunen drabbas av ekonomisk skada eller förtroendeskada på grund av otillåtna bisysslor hos anställda

I nämndens beslutade internkontrollplan återfinns kontrollmoment enligt de tre riskerna ovan:

- Risk för köp utanför ramavtal (stickprovskontroll på fakturor för inköp, kontroller sker kvartalsvis)

- Kommunens anseende skadas på grund av bristande hantering av fakturor avseende representation, kurser och konferenser (stickprovskontroll på fakturor avseende representation, kurser och konferenser, kontroller sker kvartalsvis)
- Kommunen drabbas av ekonomisk skada eller förtroendeskada på grund av otillåtna bisysslor hos anställda (stickprovskontroll av bisysslor för nyanställda, två kontroller per år, i mars och september).

I nämndens internkontrollplan återfinns planerade aktiviteter för respektive kontrollmoment. För kontrollmomenten som nämns ovan framgår att en utbildning har skapats kring hantering av fakturor avseende representation, kurser och konferenser för chefer och administratörer samt att det ska upprättas en utbildningsplan med hantering av bisysslor.

Bedömning

Är området mutor och korruption beaktat i kommunstyrelsens och miljö- och hälsoskyddsnämndens riskanalys och interna kontrollplan?

Kommunstyrelsen: Delvis

Miljö- och hälsoskyddsnämnden: Delvis

Vår bedömning är att området mutor och korruption inte specifikt beaktas i kommunstyrelsens och miljö- och hälsoskyddsnämndens internkontrollplan, men att kontrollmoment som angränsar till området omfattas i respektive internkontrollplan för år 2025. I kommunstyrelsens bruttorisklista finns ytterligare risker identifierat som angränsar området, men som inte ingår som kontrollmoment i internkontrollplanen för år 2025. Vi ser positivt på att risken för mutor och jäv lyfts i kartläggningen och återrapporteringen av uppdraget som gavs i Mål och budget 2025 kopplat till välfärdsbrottsfrågan.

Vi kan däremot inte se att förändringen i kommunallagen 6 kap 6 § som trädde i kraft 1 juli 2025 som innebär att nämnderna också ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten har beaktats i internkontrollarbetet ännu. Enligt uppgift i intervju kommer lagförändringen att beaktas inför arbetet med riskanalys och internkontrollplan för år 2026.

Slutligen ser vi att de risker inom området mutor och korruption kopplat till förtroendevalda inte har beaktats vare sig i riskanalys och internkontrollplan eller i genomförd kartläggning kopplat till välfärdsbrottsfrågan. Vi noterar att det i uppdraget som gavs i Mål och budget 2025 inte ingick att belysa risker kopplat till förtroendevalda.

Riktlinjer

Revisionsfråga 2: Finns det adekvata riktlinjer med ändamålsenligt innehåll?

Iakttagelser

I Botkyrka kommun finns flera styrdokument kopplat till granskningsområdet. Nedan beskrivs dessa styrdokument i fyra områden: 1) mutor och jäv, 2) representation, 3) upphandling och 4) bisysslor. I intervjuer med bygg- och miljöchef framkommer att samhällsbyggnadsförvaltningen tillämpar och använder de fastställda kommunövergripande riktlinjerna med bäring på mutor och korruption, samt förvaltnings- och avdelningsspecifika rutiner baserade på dessa riktlinjer.

I mål och budget 2025 återfinns kommunfullmäktiges beslutade mål. Inriktningsmål 2: "Botkyrka kommun arbetar intensivt, strategiskt och långsiktigt mot kriminalitet, korruption och oegentligheter"

beskriver att kommunens nämnder ska arbeta aktivt och i samverkan med andra myndigheter mot kriminalitet, korruption, välfärdsbrottslighet och osund påverkan. Målet följs upp i delårsrapport samt årsredovisning.

Mutor och jäv

I Botkyrka kommun finns två fastställda styrdokument med bäring på mutor och korruption. Dels finns en *Policy mot mutor och jäv i Botkyrka kommun*, dels finns *Riktlinje mot mutor och jäv i Botkyrka kommun*. Båda styrdokumenterna är daterade 2013-12-13 och är antagna av kommunstyrelsen. De intervjuade framhåller att de båda styrdokumenterna är i behov av revidering. Ett exempel är att ingen hänvisning görs till kommunens visselblåsarfunktion. Enligt styrdokumenterna ska medarbetare informera sin närmaste chef, eller annan chef hen har förtroende för, om medarbetaren misstänker mutbrott, alternativt kontakta kommundirektören eller kommunjurist. Kommunens visselblåsarfunktion samt tillhörande styrdokument beskrivs närmare under revisionsfråga 4. Risker för mutor och jäv lyfts i *Rapport uppdrag välfärdsbrott*. I rapporten framgår att det är otydligt om styrdokumenterna har reviderats eller om de överhuvudtaget är implementerade i organisationen. Otydligheten kring denna fråga har medfört att enskilda avdelningar har skapat egna rutiner, vilket medför att frågan hanteras på olika sätt inom kommunen. Det framhålls att det kan bidra till att egna tolkningar skapas och att exempelvis en arbetsgrupp har nolltolerans medan en annan arbetsgrupp godkänner gåvor upp till ett specifikt värde. Vid intervju med representant från samhällsbyggnadsförvaltningen framgår att bygg- och miljöavdelningen har nolltolerans mot gåvor och att exempelvis acceptera fika eller liknande vid tillsyn.

Representation

I Botkyrka kommun finns två fastställda styrdokument för representation som båda är reviderade av kommunstyrelsen 2025-09-08 § 143. I *Policy för representation* omnämns inte mutor eller korruption. I riktlinjen hänvisas till att vid extern representation ska styrdokument avseende mutor och jäv i Botkyrka kommun beaktas, eftersom viss representation ska undvikas för att hindra muta. Vidare framgår att vid pågående upphandling eller myndighetsutövning får inte extern representation förekomma. Samhällsbyggnadsförvaltningen, som är den förvaltning som arbetar mot miljö- och hälsoskyddsnämnden, har en framtagen rutin för extra granskning av fakturor avseende representation, kurser och konferenser.

Upphandling

Botkyrka kommun har en *upphandlings- och inköspolicy* (beslutad av kommunfullmäktige 2017-05-02 § 91) samt en *riktlinje för upphandling och inköp* (beslutad av kommunstyrelsen 2023-03-13 § 54). Mutor eller korruption benämns inte i något av styrdokumenterna och inte heller jäv. Det framhålls att alla inköp och upphandlingar ska utföras affärsmässigt så att förtroendet för kommunen tillvaratas samt att avtalstrohet är viktigt. Upphandlingsfunktionen i Botkyrka kommun har tagit fram en jävsdeklaration som ska användas vid upphandling. I *Rapport uppdrag välfärdsbrott* har ett flertal risker identifierats kopplat till upphandling, inköp och avtalsuppföljning. Det framgår att bakgrundskontroller i dagsläget görs på företag vid upphandling, men inte i den utsträckning det är möjligt. Enligt rapporten har risken för att bakgrundskontroller av företag inte görs i största möjliga mål beaktas som röd (dvs ett högt riskvärde). Risker som identifierats kopplat till direktupphandling är främst jäv eller otillåten påverkan. Andra risker som framhålls är att företag överdriver fakturor och att företag levererar sämre kvalitet än vad som framgår enligt avtal.

Enligt uppgift från inköp- och upphandlingsenheten finns ingen framtagen leverantörskod (uppförandekod) för Botkyrka kommuns leverantörer.

Bisysslor

Botkyrka kommun har en rutinbeskrivning på intranätet om bisysslor. För granskningen har vi tagit del av skärmbilder på rutinbeskrivningen som återfinns på kommunens intranät angående bisysslor. Enligt uppgift genomfördes under 2024 en omfattande översyn av både information och blankett för bisysslor.

På intranätet framgår att chef har i uppgift att fråga nyanställda medarbetare om eventuell bisyssla och fylla i blankett för redovisning av bisyssla alternativt kryssa i att bisyssla inte finns, vilket även framgår i chefers stöddokument för introduktion av nyanställda. Vid varje resultat- och utvecklingssamtal ska chef fråga om det skett någon förändring vad gäller anmäld bisyssla och vid behov ändra i medarbetarens blankett. Det finns även information om bisysslor för medarbetare på kommunens intranät, bland annat vad en bisyssla är samt hur medarbetare ska redovisa eventuell bisyssla, samt tillvägagångssätt efter redovisning samt vad som räknas som otillåtna bisysslor; förtroendeskadliga, konkurrerande eller arbetshindrande¹. Information om bisysslor som framgår på kommunens intranät överensstämmer med den information som framkommit vid intervjuer. I övrigt finns ingen riktlinje för hantering av anställdas bisysslor, exempelvis gällande hur bisysslor ska registreras eller hur kontroll och uppföljning sker. Exempelvis framgår att om en anställds bisyssla förändras måste man berätta det för sin närmste chef, men det framgår inte att en omprövning kan behöva göras om den anställda får förändrade arbetsuppgifter, roller, ansvar eller om det sker verksamhetsförändringar.

Bedömning

Finns det adekvata riktlinjer med ändamålsenligt innehåll?

Kommunstyrelsen: Delvis

Miljö- och hälsoskyddsnämnden: Delvis

Bedömningen baseras på att det finns kommunövergripande riktlinjer som har bäring på området mutor och korruption. Vi ser däremot att det finns behov av att revidera och aktualisera styrdokumentet kopplat till mutor och jäv, samt att det finns behov av att se över närliggande styrdokument för att säkerställa att de beaktar området mutor och korruption. Ett exempel på sådana styrdokument är upphandlings- och inköbspolicy samt riktlinje för inköp och upphandling som i dagsläget inte berör området mutor och korruption.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillämpar och använder de fastställda kommunövergripande styrdokumentet med bäring på området mutor och korruption samt har därtill utvecklat förvaltnings- och avdelningsspecifika rutiner.

Uppföljning av riktlinjers efterlevnad

Revisionsfråga 3: Sker det en uppföljning av riktlinjernas efterlevnad avseende mutor och korruption?

Iakttagelser

I kommunstyrelsens delårsrapport redogörs för arbetet med målet *Botkyrka ska minska antalet medborgare som lever i en kriminell och våldsam livsstil* (som utgår från Inriktningsmål: *Botkyrka kommun arbetar intensivt, strategiskt och långsiktigt mot kriminalitet, korruption och oegentligheter*). Prognos för helåret är god måluppfyllelse. Insatser som ska prioriteras under perioden är bland annat förstärkt samverkan med andra myndigheter i syfte att skapa systematik och långsiktighet i

¹ Förtroendeskadliga bisysslor – kan rubba förtroendet för medarbetaren eller skada kommunens anseende, konkurrerande bisysslor – kan konkurrera med någon av kommunens egna verksamheter och arbetshindrande bisysslor – kan påverka medarbetarens förmåga att sköta sin anställning.

organisationens arbete med att förebygga och motverka oegentligheter, korruption och andra allvarliga missförhållanden. Arbetet med det politiska uppdraget om välfärdsbrott beskrivs i delårsrapporten.

I delårsrapport 2025 för Botkyrka kommun redogörs för arbetet med inriktningsmål 2, där det framgår att prognosen för året är god måloppfyllelse. 7 nämnder har brutit ned målet i deras verksamhetsplaner (inklusive kommunstyrelsen). Under inriktningsmålet beskrivs bland annat att det inom flera nämnder, där det identifierats särskilda risker för välfärdsbrott, korruption och oegentligheter, pågår ett systematiskt arbete med att kartlägga processer och vidta åtgärder.

Vidare beskrivs i uppföljningen i delårsrapporten 2025 att operativa insatser genomförs i samverkan med andra myndigheter genom operativt tillsynsteam mot osund konkurrens (OTTO), Lokal operativ samverkansgrupp (LOS) samt X-ray. Inom det operativa tillsynsteamet inom samhällsbyggnadsförvaltningen så har 91 ärenden hanterats under året. Av dessa kommer 35 ärenden från myndighetssamverkan tillsammans med polis och brandförsvaret som medverkar genom den lokala operativa samverkan, LOS. 20 ärenden har resulterat i beslut avseende miljöstraffsavgifter om 637 000 kr (varav några beslut ligger för överprövning) samt 14 åtalsanmälningar. Inom bygglovsverksamheten har det meddelats 8 användningsförbud, 6 förbud om fortsatt åtgärd vilket resulterar i totalt 14 beslut, av dessa handlar 12 beslut förbud avseende olovligt boende. Inom LOS och X-ray som är 14 samverkande myndigheter tillsammans med kommuner så har den operativa tillsynsverksamheten på samhällsbyggnadsförvaltningen gjort totalt 100 platsbesök på 15 pass varav tre avser krogtillsyn och en avser avfallstransport. Tillsynsarbetet inom miljö- och hälsoskyddsnämnden utgår från en verksamhets- och tillsynsplan. Samtliga planerade insatser för 2025 förväntas genomföras.

I *Riktlinje mot mutor och jäv i Botkyrka kommun* framgår att alla förtroendevalda och anställda inom kommunen ska ta del av dessa riktlinjer. Det kan ske vid anställning, introduktion och vid arbetsplatsträffar. Vidare framgår hur chefer kan jobba vidare med frågor kring korruption där det lyfts fram att diskussion och samtal om korruption måste hållas levande i verksamheterna. Det ges exempel att chef kan lyfta frågan vid arbetsplatsträffar eller liknande. Det framgår inte i riktlinjerna hur uppföljning av riktlinjernas efterlevnad ska ske.

Vad gäller styrdokumentet kopplat till representation, inköp och upphandling samt anställdas bisysslor ser vi att det finns kontrollmoment i både kommunstyrelsens och miljö- och hälsoskyddsnämndens internkontrollplaner som syftar till att följa upp och kontrollera riktlinjernas efterlevnad.

Internkontrollplaner ska följas upp två gånger per år enligt den reviderade riktlinjen för intern kontroll, som kommunstyrelsen beslutade om i maj 2025. Kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden har behandlat delårsuppföljning av internkontrollplanen för år 2025 i oktober respektive september.

I *Policy för Representation* samt *Riktlinjer för representation* framgår inte hur uppföljning ska ske av styrdokumentens efterlevnad. Som nämnts i tidigare avsnitt ingår kontrollmomentet *Kommunens anseende skadas på grund av bristande hantering av fakturor avseende representation, kurser och konferenser* i både kommunstyrelsens samt miljö- och hälsoskyddsnämndens internkontrollplaner för år 2025. Kontrollmomentet består av kontroll av att momsavdrag, uppgifter om syfte och deltagare och attest överensstämmer med gällande lagar och interna reglementen. Kontrollen sker kvartalsvis genom stickprov med minst 15 verifikationer per kvartal. För kommunstyrelsen redovisas i delårsuppföljning av internkontrollplan 2025 att kontrollmomentet bedöms rött, ej godtagbar, för kontroll under kvartal 1 samt gul, godtagbar, för kontroll under kvartal 2. För miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisas att kontrollmomenten är grönt, god, vid kontroller både vid kvartal 1 samt kvartal 2.

Enligt *Riktlinje för upphandling och inköp* ska upphandlade avtal och leverantörer följas upp, såväl inom verksamheter som övergripande på kommunnivå. Uppföljning ska göras av ekonomiskt utfall, krav som angivits i avtalet och krav som ställts på varan, tjänsten eller entreprenaden och leverantören vid upphandlingstillfället. En uppföljningsplan ska tas fram som klargör upphandlingsenhetens och

beställarens ansvar för olika delar i avtalsuppföljning. Kommunstyrelsen har inom ramen för sitt ansvar uppgiften att övervaka upphandlingsverksamheten i kommunen. Som nämnts i tidigare avsnitt ingår kontrollmomentet *Risk för köp utanför ramavtal* i både kommunstyrelsen samt miljö- och hälsoskyddsnämndens internkontrollplaner för år 2025. Vid varje kontrolltillfälle granskas 20 slumpmässigt utvalda fakturor från 20 unika leverantörer. Kontrollen innefattar inte abonnemangsfakturor. För att en faktura ska räknas som godkänd ska inköpet vara från en upphandlad leverantör samt att varan/tjänsten och priset ska vara i enlighet med avtal. Förvaltningarna genomför kontrollerna kvartalsvis. I kommunstyrelsens delårsuppföljning av internkontrollplan 2025 redovisas att kontrollmoment är bedömt rött, ej godtagbar, både för kontroller vid kvartal 1 samt vid kvartal 2. För miljö- och hälsoskyddsnämnden har det inte genomförts någon kontroll under 2025 för att nämnden inte har haft några fakturor att bedöma.

Som nämnts i tidigare avsnitt ska chef vid varje resultat- och utvecklingssamtal fråga om det skett någon förändring vad gäller anmäld bisyssla och vid behov ändra i medarbetarens blankett. Kontrollmomentet *Kommunen drabbas av ekonomisk skada eller förtroendeskada på grund av otillåtna bisysslor hos anställda* ingår i både kommunstyrelsens samt miljö- och hälsoskyddsnämndens internkontrollplaner för år 2025. Kontrollmomentet består av stickprov omfattande 10 procent av alla nyanställda med tillsvidareanställning, som anställdes de senaste sex månaderna före kontrollen. Det ska kontrolleras att det finns ett ifyllt digitalt registreringsformulär avseende bisysslor för samtliga medarbetare i stickprovet. Två kontroller genomförs per år, i mars och september enligt internkontrollplan. Resultatet för kontrollen för september redovisas inte i delårsuppföljningen för vare sig kommunstyrelsen eller miljö- och hälsoskyddsnämnden. För miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisas att kontrollmomentet är grönt för kontrollen som genomförts i mars. För kommunstyrelsen redovisas att resultatet är gult, det vill säga, godtagbart utifrån kontroll som genomförts i mars.

Enligt uppgift från intervju är bygg- och miljöavdelningens chefer tydliga med deras medarbetare att de ska göra incidentrapportering i incident- och avvikelserapporteringssystemet, gällande försök till mutor och försök till otillåten påverkan, så att det registreras och att de kan vidta åtgärder. Vidare framgår från intervju att bygg- och miljöchef har arbetsplatsträff en gång i månaden med hela avdelningen utifrån ett upprättat APT-årshjul. En gång på höst och vår fokuserar de på arbetsmiljö, incidentrapportering, hot och våld, mutor/korruption samt otillåten påverkan. Bygg- och miljöchefen har en utökad ledningsgrupp där även teamledare ingår och de arbetar bland annat med otillåten påverkan.

Bedömning

Sker det en uppföljning av riktlinjernas efterlevnad avseende mutor och korruption?

Kommunstyrelsen: Delvis

Miljö- och hälsoskyddsnämnden: Delvis

Bedömningen baseras på det finns kontrollmoment i såväl kommunstyrelsens som miljö- och hälsoskyddsnämndens internkontrollplan för år 2025 som syftar till att följa upp och kontrollera riktlinjernas efterlevnad vad gäller representation, inköp och upphandling samt korruption. Vi noterar dock att det inte framgår i flera av riktlinjerna hur efterlevnaden ska följas upp, exempelvis framgår det inte av riktlinjerna mot mutor och jäv hur uppföljning av riktlinjernas efterlevnad ska ske.

Visselblåsarfunktion

Revisionsfråga 4: Finns det en tydlig och ändamålsenlig kanal för lämnande av information (tex. visselblåsarfunktion) kring misstänkt muta eller korruption för anställda och politiker?

lakttagelser

Botkyrka kommun har en visselblåsarfunktion som är till för att rapportera om misstanke om allvarliga missförhållanden, såsom mutbrott, korruption, sexuella övergrepp, ekonomisk brottslighet eller annan situation där någon eller någons närstående får privat vinning på något sätt. Visselblåsarfunktionen kan användas för att anmäla misstanke om oegentligheter eller misstanke om missförhållanden som strider mot lag och andra missförhållanden som det finns ett allmänintresse av kommer fram som har kopplingar till egna organisationen. För de som är anställda, volontärer och praktikanter, personer som utför arbete under en verksamhetsutövers kontroll och ledning eller egenföretagare, till exempel konsulter, leverantörer eller potentiella leverantörer i kommunen, hänvisas de till rapporteringsfunktionen på kommunens intranät.

Det går även att rapportera in i visselblåsarfunktionen via kommunens externa hemsida, där externa personer kan rapportera en misstanke. Av rutinen för visselblåsning i Botkyrka kommun (daterad 2025-05-27) framgår att även personer som inte omfattas av lagens skydd enligt 2 kap 1-3 §§ lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, såsom kommuninvånare eller andra externa intressenter, kan göra anmälningar genom den externa rapporteringskanalen. Enligt 1 kap. 8 § visselblåsarlagen omfattas även dessa personer av lagens skydd om de i god tro rapporterar i tron om att missförhållandet faller inom lagens tillämpningsområde. Detta innebär enligt rutinen att:

- Alla kommuninvånare kan göra anmälningar
- Skyddet mot repressalier gäller även för externa anmälare
- Samma sekretesskydd gäller för externa anmälares identitet
- God tro om att ärendet omfattas av lagen är tillräckligt för att få skydd.

På kommunens hemsida framgår dock att kommuninvånarna inte omfattas av anonymitetsskyddet i visselblåsarlagen och att den som rapporterar ska vara noga med att inte ange personuppgifter om hen önskar förbli anonym. Den externa länken har varit aktiv sedan april 2023. Vid implementeringen marknadsfördes visselblåsarfunktionen i kommunen sociala medier, men sedan dess har ingen aktiv marknadsföring skett av den externt. För nyanställd ingår en punkt om visselblåsarfunktionen i deras introduktion.

Rapportering via intranätet samt kommunens hemsida sker till en extern leverantör som tar emot alla inkomna rapporter. Leverantören gör en initial bedömning och tar fram ett förslag för fortsatt hantering. Rapporterna sänds vidare till Botkyrka kommuns visselblåsarfunktion som beslutar om hur ärendet ska hanteras. Samtliga inkomna ärenden till visselblåsarfunktion diarieförs i kommunens diarium. Kommunstyrelseförvaltningen fattade i juni 2025 beslut om att samtliga ärenden som klassificeras som visselblåsarärenden ska utredas av extern part för att utreda påstådda oegentligheter. När ett ärende utreds av ett externt företag beslutas, i dialog mellan det externa företaget och visselblåsarfunktionens samordnare, när ärendet bedöms vara tillräckligt utrett och kan avslutas. När ärendet har avslutats återkopplar visselblåsarfunktionen till den som rapporterat om missförhållandet. Återkoppling till visselblåsaren ska ske inom tre månader.

Den interna visselblåsarfunktionen är organiserad inom kommunstyrelsen och består av särskilt utsedda samordnare för visselblåsning och mot oegentligheter. I *Rutin för visselblåsning i Botkyrka kommun* framgår att en samordnare för visselblåsarfunktionen i en kommun omfattas av Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, även kallad visselblåsarlagen. Denna lag ställer krav på att visselblåsarfunktionen ska vara oberoende och självständig i sin hantering av anmälningar. Botkyrka kommun har även *Riktlinjer för visselblåsarfunktionen* som antagits av kommunstyrelsen 2022-10-03 § 148. Enligt de intervjuade finns ett behov av att se över riktlinjerna med

anledning av den reviderade rutinen för visselblåsning, som antogs av kommunstyrelsen 2025-06-02 § 113.

När visselblåsarfunktionen bedömer att omständigheter i ett inkommet ärende bör undersökas men inte utgör en visselblåsning enligt lagens mening ska det hanteras enligt beskriven rutin där informationen överlämnas till förvaltningen som sedan inom två månader ska återkoppla till visselblåsarfunktionen med ett uppföljningsdokument, där samordnare för visselblåsarfunktionen sedan återkopplar till visselblåsaren och samtliga handlingar diarieförs.

Enligt *Rutin för visselblåsning i Botkyrka kommun* ska statistik årligen redovisas till kommunstyrelsen. Statistiken ska innehålla en anonymiserad sammanställning av antal inkomna visselblåsarärenden, samt antal åtgärdsplaner som upprättats. Vid sammanträdet 2025-10-06 § 189 har kommunstyrelsen tagit del av statistik för perioden 1 juli 2024 – 1 juli 2025. För perioden har 72 ärendet inkommit varav 27 klassades som visselblåsarärenden, av dessa har 16 klassificerats som överträdelser av policy och 11 har klassificerats som misstänkta brott. Enligt uppgifter från Botkyrka kommun var 43 externa anmälningar. För föregående period 1 juli 2023 – 1 juli 2024 rapporterades 71 inkomna ärenden, varav 30 klassades som visselblåsarärenden.

Av intervjuer framkommer att visselblåsarkanalerna är välkända i organisationen, att de är lättillgängliga via kommunens intranät eller externa hemsida.

Bedömning

Finns det en tydlig och ändamålsenlig kanal för lämnande av information (tex. visselblåsarfunktion) kring misstänkt muta eller korruption för anställda och politiker?

Kommunstyrelsen: Ja.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden: Ej tillämpligt.

Bedömningen baseras på att det finns en tydlig och ändamålsenlig visselblåsarfunktion för lämnande av information kring misstänkt muta eller korruption för anställda och politiker. Visselblåsarfunktionen anses förenlig med vad som anges i visselblåsarlagen 5. kap 2 §. Vi ser att det finns en tydlig organisering, process samt aktuella rutiner för hantering av visselblåsarärenden. Vi ser också att visselblåsarfunktionen används utifrån erhållen statistik över antal inkomna ärenden. Det är positivt att kommunstyrelsen årligen får ta del av statistik och uppföljning över antal inkomna visselblåsarärenden samt antal åtgärdsplaner som upprättats. Däremot noterar vi att det finns ett behov av att se över om rutin och riktlinje överlappar varandra och vid behov göra en revidering och översyn av riktlinjer för visselblåsarfunktionen.

Information och utbildning

Revisionsfråga 5: Sker det information och utbildning till tjänstepersoner, politiker och leverantörer avseende mutor och korruption?

lakttagelser

Information och utbildning på kommunövergripande nivå

Enligt uppgift från intervju genomfördes en utbildningsinsats under våren 2025 kring jäv. Samtliga kommunens nämnder var inbjudna till utbildning. De intervjuade från kommunledningen känner inte till om det genomförts någon utbildning ytterligare utbildning om mutor och korruption.

Enligt uppgift från intervju är utbildning kopplat till välfärdsbrott planerad att genomföras till hösten 2025. Botkyrka kommun kommer att se över om de kan utgå utifrån SKR:s utbildningspaket i välfärdsbrott (den så kallade Kompassen som SKR lanserade september 2025) eller om det finns ett behov av att komplettera med fördjupade utbildningsinsatser. Planen framöver är även att ta fram specifika utbildningar för exempelvis mutor, korruption och infiltration.

Efter tidigare inträffade händelser i kommunen, bland annat kopplat till hanteringen av ett statsbidrag, har ett utvecklingsprogram för att stärka kulturen och strukturen inom kommunen initierats. Under våren 2025 genomfördes en förstudie som beskriver nuläget, önskat läge, problembild genom en så kallad GAP-analys samt förslag till åtgärder som kommunledningen under hösten 2025 kommer att arbeta vidare med. Enligt intervju med tf kommundirektör diskuterades förstudien i samband med kommunledningsgruppens planeringsdagar i augusti 2025 och i slutet på september genomfördes ett första möte, vilket innebär att kommunen är i uppstartsskedet vad gäller utvecklings- och kulturrezan.

Enligt uppgift från inköp- och upphandlingsenheten finns ingen framtagna leverantörskod (uppförandekod) för Botkyrka kommuns leverantörer. Det finns inte heller någon annan form av information eller utbildning som riktar sig till leverantörer avseende mutor och korruption.

Information och utbildning inom miljö- och hälsoskyddsnämnden

Samhällsbyggnadsförvaltningen har haft en föreläsning om mutor och korruption under år 2024, med en föreläsare från Polismyndighetens Nationella Operativa Avdelning. Vid intervju framgår att förvaltningen ska ha en workshop med inköp- och upphandlingsenheten och Polisen avseende mutor och korruption, utifrån att inköp- och upphandlingsenheten erhåller information genom deras bakgrundskontroller. I intervju framgår att miljö- och hälsoskyddsnämnden inte har fått utbildning om mutor och korruption. Bygg- och miljöchef och nämndens ordförande har pratat om att ha en workshop med nämnden kring otillåten påverkan.

I maj 2025 hade bygg- och miljöavdelningen en obligatorisk säkerhetsutbildning. Syftet med utbildningen var att skapa trygghet för medarbetarna i deras arbete, genom att bland annat gå igenom hur man kan hantera en eventuell hotfull situation vid exempelvis ett tillsynsbesök eller vid handläggning av ett bygglov. Vid intervju med bygg- och miljöchef framgår att det pågår ett arbete med att revidera bygg- och miljöavdelningens säkerhetsrutin. I säkerhetsrutinen framgår hur medarbetare ska agera vid otillåten påverkan och jäv, bland annat framgår att jäv alltid ska anmälas och hur medarbetare ska agera vid misstanke om muta eller korruption. Under förebyggande åtgärder framgår att medarbetare ska delta i årlig utbildning om mutor, korruption och jäv (med särskild inriktning på PBL och MB.), ha regelbundna etiska diskussioner i arbetsgruppen, särskilt kring tillsyn, bygglov och bidragsärenden samt granska intressekonflikter proaktivt i ärenden med stor ekonomisk påverkan, exempelvis byggprojekt eller miljötillstånd.

Vid intervjuer framgår att kommunens trygghets- och säkerhetssamordnare ingår i ett samarbete som heter LOS (Lokala Operativa Samverkansgruppen), som är ett samarbete mellan OTTO (Operativa tillsynsteamet), Polisen och räddningstjänst. OTTO och LOS är en del av bygg- och miljöavdelningens enhet för samordnad tillsyn. I *Årsredovisning 2024 OTTO och LOS i Botkyrka kommun*² framgår att år 2023 tillfördes politiska medel om 1,9 miljoner kronor till miljö- och hälsoskyddsnämnden för att upprätta ett nytt tillsynsteam inom miljöenheten på samhällsbyggnadsförvaltningen. Tillsättningen av teamet var en direkt konsekvens av den avfallsbrottslighet som upptäckts i Botkyrka kommun. Teamet var fulltaligt i slutet på 2023 och verksamhet med uppsökande tillsyn inom teamet och i samverkan med andra myndigheter har bedrivits under hela 2024. Vidare framgår att syftet med LOS och samordnad

² Behandlad av miljö- och hälsoskyddsnämnden 2025-03-25 § 16.

tillsyn är att bland annat motverka fusk och överträdelser och motverka osund konkurrens mellan de företag som är etablerade i kommunen.

Bedömning

Sker det information och utbildning till tjänstepersoner, politiker och leverantörer avseende mutor och korruption?

Kommunstyrelsen: Nej

Miljö- och hälsoskyddsnämnden: Delvis

Vår bedömning av kommunstyrelsen grundar sig i att det har förekommit utbildningsinsatser till förtroendevalda. Däremot har det inte förekommit utbildning till tjänstepersoner eller leverantörer. Vi kan inte styrka att området mutor och korruption ingår i introduktion av nyanställda. Vi ser positivt på att Botkyrka kommun planerar utbildningar inom välfärdsbrott under hösten 2025, där riskområden kopplat till mutor och korruption förväntas ingå. Enligt uppgift från inköp- och upphandlingsenheten finns ingen framtagna leverantörskod (uppförandekod) för Botkyrka kommuns leverantörer. Vi ser även positivt på det arbete som initierats vad gäller att utveckla kulturen och strukturen inom kommunen utifrån tidigare inträffade händelser. Utvecklings- och kulturreisan är enligt uppgift i uppstartsskedet.

Vår bedömning av miljö- och hälsoskyddsnämnden grundar sig att utbildning och information riktad till medarbetare har genomförts såväl år 2024 som under år 2025 kopplat till området mutor och korruption. Vi ser också att det finns en framtagna säkerhetsrutin som beskriver hur medarbetare ska agera vid olika former av otillåten påverkan och jäv. Rutinen är under pågående revidering. Vi noterar dock att ingen information eller utbildning riktad till förtroendevalda i nämnden har genomförts, men att det har förts diskussioner om att genomföra en utbildnings-/ informationsinsats.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun genomfört en granskning av det förebyggande arbetet mot mutor och korruption. Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsens samt miljö- och hälsoskyddsnämndens förebyggande arbete mot mutor och korruption är ändamålsenligt.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsens samt miljö- och hälsoskyddsnämndens förebyggande arbete mot mutor och korruption endast delvis är ändamålsenligt. Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning Kommunstyrelsen		Bedömning Miljö- och hälsoskyddsnämnden	
1. Är området mutor och korruption beaktat i kommunstyrelsens och miljö- och hälsoskyddsnämndens riskanalys och interna kontrollplan?	Delvis		Delvis	
2. Finns det adekvata riktlinjer med ändamålsenligt innehåll?	Delvis		Delvis	
3. Sker det en uppföljning av riktlinjernas efterlevnad avseende mutor och korruption?	Delvis		Delvis	
4. Finns det en tydlig och ändamålsenlig kanal för lämnande av information (tex. visselblåsarfunktion) kring misstänkt muta eller korruption för anställda och politiker?	Ja		Ej tillämplig	
5. Sker det information och utbildning till tjänstepersoner, politiker och leverantörer avseende mutor och korruption?	Nej		Delvis	

Rekommendationer

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Säkerställ att förändringen i kommunallagen 6 kap 6 § som trädde i kraft 1 juli 2025 gällande att tillse att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten beaktas i internkontrollarbetet, särskilt gällande mutor och korruption.
- Säkerställ att risker inom området mutor och korruption kopplat till förtroendevalda beaktas i riskanalyser till internkontrollplanen samt i arbetet mot välfärdsbrottsligheten.
- Revidera och aktualisera kommunens policy och riktlinje mot mutor och jäv, i syfte att säkerställa att de är heltäckande vad gäller området mutor och korruption samt är aktuella och välkända i hela organisationen. Tydliggör på vilket sätt som uppföljningen av riktlinjernas efterlevnad ska ske.
- Utvärdera och vid behov revidera kommunens upphandlings- och inköbspolicy samt riktlinje för upphandling i syfte att säkerställa att de på ett tillräckligt sätt beaktar risken för mutor och korruption. Tydliggör på vilket sätt som uppföljningen av riktlinjernas efterlevnad ska ske.
- Upprätta och implementera en leverantörskod (uppförandekod för leverantörer) som används i upphandlingar och som en integrerad del i avtalen med kommunens leverantörer.
- Se över kommunens riktlinjer för visselblåsarfunktionen i relation till den nyligen reviderade rutinen för visselblåsarfunktionen, i syfte att säkerställa att de linjerar med varandra.
- Genomför utbildnings- och kunskapshöjande insatser om mutor och korruption riktat till chefer och medarbetare i organisationen.

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden:

- Säkerställ att förändringen i kommunallagen 6 kap 6 § som trädde i kraft 1 juli 2025 gällande att tillse att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten beaktas i internkontrollarbetet, särskilt gällande mutor och korruption.
- Säkerställ att risker inom området mutor och korruption kopplat till förtroendevalda beaktas i riskanalyser till internkontrollplanen samt i arbetet mot välfärdsbrottsligheten.
- Genomför utbildnings- och kunskapshöjande insatser om mutor och korruption riktat till förtroendevalda i nämnden.

Bilaga 1

Förteckning över granskad dokumentation

- Riktlinjer för intern kontroll, fastställd av kommunstyrelsen 2025-05-12 § 79
- Riskanalys 2025 kommunstyrelseförvaltningen
- Internkontrollplan 2025 kommunstyrelsen, fastställd av kommunstyrelsen 2025-03-10 § 36
- Internkontrollplan 2025 miljö- och hälsoskyddsnämnden, fastställd av miljö- och hälsoskyddsnämnden 2025-01-28 § 1
- Årsredovisning 2024 OTTO och LOS i Botkyrka kommun, fastställd av miljö- och hälsoskyddsnämnden 2025-03-25 § 17
- Rutin för visselblåsning i Botkyrka kommun, daterad 2025-05-27
- Riktlinje för visselblåsning i Botkyrka kommun, fastställd av kommunstyrelsen 2022-10-03 § 148
- Tjänsteskrivelse visselblås – statistik 2024/2025 Dnr: KS/2025:00604
- Policy för representation, fastställd av kommunstyrelsen 2025-09-08 § 143
- Riktlinjer för representation, fastställd av kommunstyrelsen 2025-09-08 § 143
- Policy mot mutor och jäv i Botkyrka kommun, fastställd av kommunstyrelsen 2012-12-13
- Riktlinjer mot mutor och jäv i Botkyrka kommun, fastställd av kommunstyrelsen 2012-12-13
- Upphandlings- och inköspolicy, beslutad av kommunfullmäktige 2017-05-02 § 91
- Riktlinjer för upphandling och inköp, fastställd av kommunstyrelsen 2023-03-13 § 54
- Rapport uppdrag välfärdsbrott Dnr: KS/2025:00414
- Minnesanteckningar avdelningsmöte mars 2025, bygg- och miljöavdelningen
- Rutin extra granskning av fakturor, samhällsbyggnadsförvaltningens ekonomiavdelning
- Beskrivning av säkerhetsutbildning bygg- och miljöavdelningen
- Utkast revidering säkerhetsrutin, bygg- och miljöavdelningen
- Säkerhetsrutin vid tillsynsarbete, bygg- och miljöavdelningen daterad 2023-05-04
- Samverkansavtal

2025-11-03

Rebecka Hansson

Uppdragsledare

Fredrik Birkeland

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Botkyrka kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2025-02-03. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.